

ประชุมทบทวนมาตรการป้องกันมารดาตายในเขตสุขภาพที่ ๗

วัตถุประสงค์

เพื่อทบทวนมาตรการป้องกันมารดาตายในเขตสุขภาพที่ ๗

๑. รายงานสถานการณ์ มาตรการป้องกันมารดาตายระดับเขต และจังหวัด

โดย นายแพทย์ชาติรี เมธธาธราชิ ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ ๗ ขอนแก่น

อัตราส่วนการตายของมารดา ปี ๒๕๕๘-๒๕๖๑ คือ ๒๑.๔, ๒๖.๑๓, ๘.๑๑, ๑๙.๒๙ และ ๑๖.๔๗ ต่อแสนการเกิดมีชีพตามลำดับ มีสาเหตุทางตรงร้อยละ ๕๔ และสาเหตุทางอ้อมร้อยละ ๔๖ ผลการวิเคราะห์ พบว่ามีสาเหตุเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับ ๑) กระบวนการให้บริการของสถานบริการสาธารณสุข ได้แก่ ทักษะและความเชี่ยวชาญของบุคลากร ระบบการสื่อสารภายในและระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Delay in receiving adequate health care) ๒) ความตระหนักและรอบรู้เกี่ยวกับภาวะเสี่ยงขณะตั้งครรภ์ หลังคลอดหรือหลังทำหัตถการของ

แม่ (Delay in decision to seek care) คณะกรรมการ MCH Board ระดับจังหวัดได้บูรณาการแผนปฏิบัติการร่วมกับ Service Plan สาขาสูติกรรม กุมารเวชกรรม อายุรกรรมและศัลยกรรม มีการจัดประชุม MMR Conference เพื่อวิเคราะห์ วางแผนการดำเนินงานระดับเขต และถ่ายทอดมาตรการที่เพิ่มขึ้นจากเดิมและมาตรการเดิมให้ทุกโรงพยาบาลทุกพื้นที่ดำเนินการอย่างเข้มข้นและต่อเนื่องทั้งระบบ มีการทบทวนแนวทางการดูแลภาวะเสี่ยงสูงในขณะตั้งครรภ์ ระยะคลอด หลังคลอดและปรับปรุงระบบบริหารจัดการหญิงตั้งครรภ์กลุ่มเสี่ยง และนำเสนอผลการดำเนินงานทุกไตรมาส เพื่อวางแผนพัฒนาระบบงานอนามัยแม่และเด็กตั้งแต่การดูแลหญิงตั้งครรภ์ ระยะคลอด และหลังคลอด ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดมหาสารคาม มีแผนพัฒนาระบบเฝ้าระวังและลดมารดาตายระดับประเทศ (PNC) และจังหวัดกาฬสินธุ์ มีแผนบริหารจัดการหญิงตั้งครรภ์กลุ่มเสี่ยงเพื่อการส่งต่อ/ส่งกลับข้อมูลและการดูแลรายกรณีและการบริการที่รวดเร็ว ตามโปรแกรม save mom

๒. อภิปราย สถานการณ์ระบบการจัดการและวิธีการแก้ไขมารดาตาย ในเขตสุขภาพที่ ๗ โดยวิเคราะห์จากสาเหตุการตายของมารดาในปี งบประมาณ ๒๕๖๓ จำนวน ๓ รายดังนี้

๒.๑ วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒รพ. กุฉินารายณ์ หญิงตั้งครรภ์ เสียชีวิต ๑ ราย อายุ ๑๗ ปี ๑๑ เดือน อ.เขาวง จ.กาฬสินธุ์ ตั้งครรภ์แรก อายุครรภ์ ๑๕ สัปดาห์สาเหตุการตายของมารดา คือ Rupture uterine with PPH

๒.๒ วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ No ANC คลอดที่บ้าน ลูกตายที่บ้าน แม่อายุ ๓๒ ปี อ.เมือง จ. ขอนแก่น สาเหตุการตายของมารดา คือ septic shock (pneumonia). With AIDS

๒.๓. วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๒ กู้ภัยแจ้งว่าพบศพเสียชีวิตหญิงตั้งครรภ์อายุ ๑๙ ปีแขวนคอตาย สถานที่พบศพ อ.คำม่วง จ.กาฬสินธุ์ให้แพทย์เวร โรงพยาบาลคำม่วง ออกชันสูตร สาเหตุการตายของมารดา คือ Suiside

๓. มาตรการ/แนวทาง ๓ เรื่อง ที่ต้องดำเนินการขับเคลื่อนในเขตสุขภาพที่ ๗

๓.๑. ทุกจังหวัดสร้างระบบคัดกรองภาวะเสี่ยงในหญิงวัยเจริญพันธุ์และสร้าง HL แก่หญิงวัยเจริญพันธุ์กลุ่มเสี่ยงให้ครอบคลุม (เช่น รูปแบบจังหวัดขอนแก่น และ SAVE MOM ที่กำลังจะดำเนินการในบางจังหวัด)

๓.๒. สำหรับ DEAD CASE ขอให้ MCH Board ทุกจังหวัดทบทวน Time line ตั้งแต่เริ่มการ

